

Nr 589

Av herr Svensson i Vä, om översyn av principerna för älgskadefonder.

Det i stora delar av landet rika älgbeståndet förorsakar betydande skador å gröda och skog. Gällande bestämmelser rörande jakträtt och ersättning ur älgskadefond är emellertid så utformade, att jordbrukare å mindre fastigheter och arrendatorer icke har möjlighet att hålla sig skadeslösa i samma utsträckning som ägare av större jordbruksfastigheter. Nämda missförhållande synes oss påkalla uppmärksamhet.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse om älgavgifter m. m. skall ur älgskadefond utgå ersättning för skada, som förorsakats av älg. Sådan ersättning kan dock endast utgå för skada å växande eller avmejad men ej inbärgad gröda, därest jordbrukaren i fråga icke genom tillgodogörande av jakträtt eller eljest kunnat hålla sig skadeslös. Till den, vars brukningsdel omfattar mer än tjugu hektar odlad jord eller mer än tvåhundra hektar annan jord, kan dock ersättning utgå endast under särskilda förutsättningar. Därutöver kan ersättning utgå för skada på fruktodling eller annan trädgårdsodling, som drives i förvärvssyfte.

Enligt jaktstadgan kan jakträttsinnehavare, som förfogar över mark av den storlek och beskaffenhet, att densamma efter förhållandena i orten kan anses medgiva tillfredsställande vård av älgbeståndet, eller jakträttsinnehavare, som förfogar över mark, som utgöres av jaktvårdsområde, meddelas tillstånd att under särskild jakttid där fälla det antal älgar, som med hänsyn till stammens storlek och omständigheterna i övrigt finnes skäligt. Denna s. k. licensjakt efter älg är emellertid ur olika synpunkter orättvis, framför allt mot jakträttsinnehavare å mindre jordbruksfastigheter. Sådana jordbruksfastigheter ligger i åtskilliga fall inklämda mellan bolags- eller andra större skogar, varför ägarna av de mindre fastigheterna vanligen icke kunnat bilda jaktvårdsområden och på så sätt få tillstånd till särskild jakttid. Arrendatorer, som saknar jakträtt, har icke heller möjlighet att hålla sig skadeslösa. Men det är i stor utsträckning sådana mindre jordbruksfastigheter och arrendejordbruk, som får försörja älgarna.

Rättvist synes oss vara, att den s. k. licensjakten avskaffas och att i stället den allmänna jakttiden utsträcker efter vad förhållandena kräver, vilket gällande författning tillåter. Riksdagen förordade år 1953 i anledning av motioner i denna fråga en allmän översyn rörande gällande ordning för meddelande av tillstånd till jakt på älg. Frågan är, enligt vad som upplyses, under behandling av 1949 års jaktutredning.

Den ersättning, som utgår ur älgskadefond, skall ju enligt vad som ovan framhållits avse att täcka förluster, som åsamkas jordbrukare, som icke genom jakt eller på annat sätt har möjlighet att hålla sig skadeslös. Sådan ersättning kan i regel endast tillkomma jordbrukare å mindre fastigheter. Ersättningsbeloppen är emellertid i allmänhet alltför små i förhållande till skadornas omfattning. Även jordbrukare på brukningsdelar på mer än 20 hektar odlad jord saknar ofta möjlighet att genom jakträtt eller på annat sätt hålla sig skadeslösa. Detta gäller särskilt arrendatorerna.

Då det synes oss oriktigt, att jordbrukare, särskilt sådana å mindre brukningsdelar och arrendatorer, skall få tillfogas skador å gröda utan att här för erhålla skälig ersättning, är det enligt vår mening nödvändigt, att principerna för ersättning från älgskadefonderna blir föremål för en översyn i det syftet, att rättvisare och mer tillfredsställande ersättningsvillkor må kunna uppnås.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om en översyn av principerna för älgskadefonder i enlighet med vad som i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1956

Gustaf Svensson
i Vä